EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 1. 9. 2022
COM(2022) 433 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Druhá výročná správa EÚ o preverovaní priamych zahraničných investícií

{SWD(2022) 219 final}

ÚVOD

Táto správa je druhou výročnou správou Európskej komisie o uplatňovaní nariadenia EÚ o preverovaní priamych zahraničných investícií (ďalej len „nariadenie o preverovaní PZI“ alebo „nariadenie“).

Správa sa týka roku 2021[1] a transparentne sa v nej ozrejmuje fungovanie preverovania PZI v EÚ a vývoj prebiehajúci v oblasti vnútroštátnych mechanizmov preverovania. Prispieva k zodpovednosti Únie v oblasti, v ktorej je transparentnosť – pokiaľ ide o jednotlivé transakcie – nemožná a nevhodná vzhľadom na dotknuté bezpečnostné záujmy.

Správ vychádza z informácií, ktoré poskytlo 27 členských štátov, ako aj z iných zdrojov, pričom pozostáva zo štyroch kapitol:

- 1. kapitola sa týka trendov a údajov v oblasti PZI do EÚ,
- 2. kapitola sa venuje legislatívnemu vývoju v členských štátoch,
- 3. kapitola sa zaoberá preverovacími činnosťami členských štátov v súvislosti s PZI,
- 4. kapitola je zameraná na spoluprácu v rámci EÚ pri preverovaní PZI.

Táto výročná správa sa prijíma súčasne s výročnou správou o kontrolách vývozu položiek s dvojakým použitím. Preverovanie PZI aj kontroly vývozu sú dôležitými nástrojmi pre strategické kontroly obchodu a investícií s cieľom zaistiť bezpečnosť v Európskej únii.

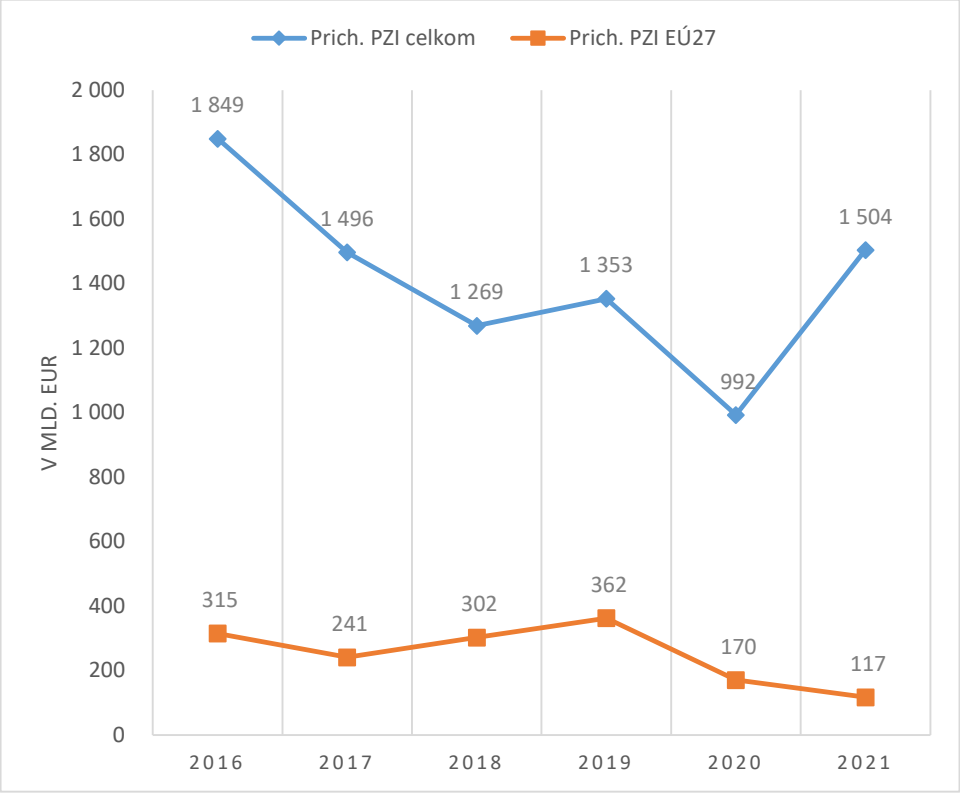
[1] Prvá výročná správa sa týkala kratšieho obdobia, t. j. obdobia od 11. októbra 2020 do 30. júna 2021. Preto dochádza k prekrývaniu s touto správou, ktorá zahŕňa aj obdobie od 1. do 30. júna.

1. KAPITOLA – PRIAME ZAHRANIČNÉ INVESTÍCIE DO EURÓPSKEJ ÚNIE – TRENDY A ÚDAJE

V roku 2021 sa globálne priame zahraničné investície zotavili zo spomalenia spôsobeného pandémiou COVID-19 v roku 2020. Celosvetový prichádzajúce PZI dosiahli v roku 2021 výšku 1,5 bilióna EUR (**obrázok 1**), čo predstavuje zvýšenie o + 52 % v porovnaní s rokom 2020 a zvýšenie o 11 % v porovnaní s úrovňami pred pandémiou COVID-19 v roku 2019.

Európska únia prispela ku globálnej obnove v roku 2021 prichádzajúcimi PZI vo výške 117 miliárd EUR, čo predstavuje 8 % svetovej úrovne (v roku 2019 to bolo 27 %), čo je 31 % pokles v porovnaní s úrovňami z roku 2020 a pokles o –68 % v porovnaní s rokom 2019. Výsledok EÚ je spôsobený poklesom prichádzajúcich priamych zahraničných investícií do Írska, Nemecka a Luxemburska a poklesom investícií v Holandsku[2].

Obrázok 1: Svetové a EÚ toky prichádzajúcich PZI

Zdroj: údaje OECD, extrahované 29. apríla 2022. Údaje sa týkajú prichádzajúcich PZI.

V roku 2021 viedli silné akciové trhy a obnova podnikateľskej dôvery k zvýšeniu počtu fúzií a akvizícií a transakcií na zelenej lúke na celom svete, avšak ešte nie v EÚ27[3] (**obrázok 1**), a to

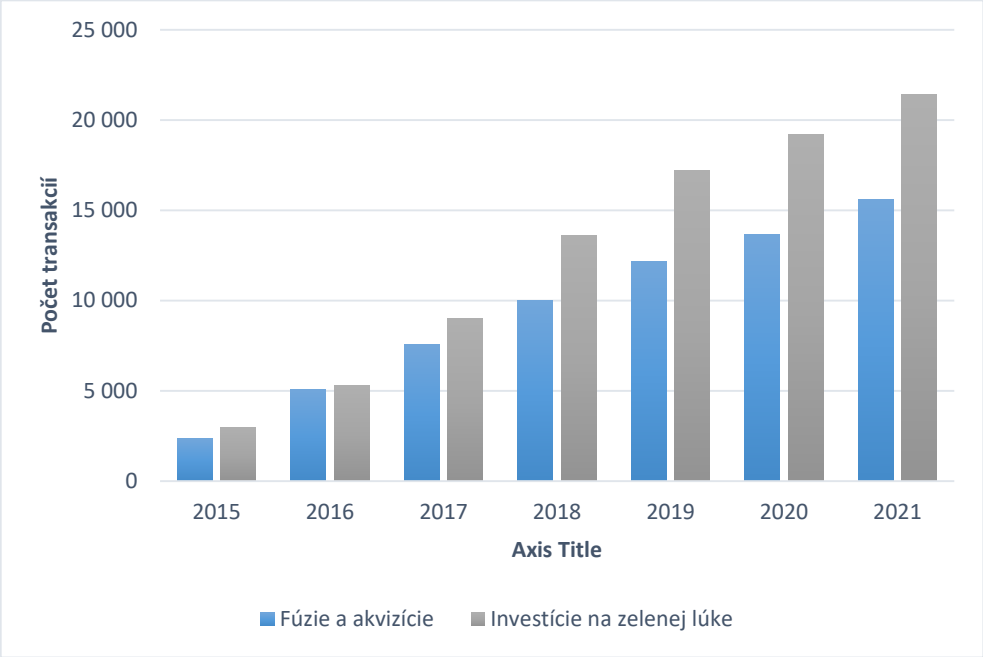
[2] OECD dokument s názvom FDI IN FIGURES (PZI v číslach), apríl 2022.
[3] Pitchbook, Global M&A report (Celosvetová správa o fúziách a akvizíciách), 2021.

napriek poklesu súhrnného prílevu PZI. V porovnaní s rokom 2020 sa počet akvizícií v EÚ zvýšil o 32 % a investícií na zelenej lúke o + 12 %[4].

Akvizície však zostali o 9 % pod úrovňou dosiahnutou v roku 2019. V prípade investícií na zelenej lúke rozdiel oproti roku pred pandémiou dosiahol –39 %.

Rastúci trend kumulovaných tokov zahraničných transakcií v EÚ27 potvrdzuje otvorenosť krajín EÚ zahraničným investíciám, a to aj napriek spomaleniu spôsobenému pandémiou COVID-19 (**Obrázok 2**), s priemerným nárastom viac ako 2 100 akvizícií a 3 200 investícií na zelenej lúke ročne za posledných päť rokov.

Obrázok 2: Ročný kumulatívny počet transakcií do EÚ27 v rokoch 2015 – 2021

Zdroj: Výpočty JRC na základe údajov Bureau van Dijk extrahovaných 22. februára 2022. Údaje za rok 2015 zodpovedajú tokom PZI v roku 2015, zatiaľ čo údaje za nasledujúce roky zodpovedajú kumulovanému súčtu ročných tokov.

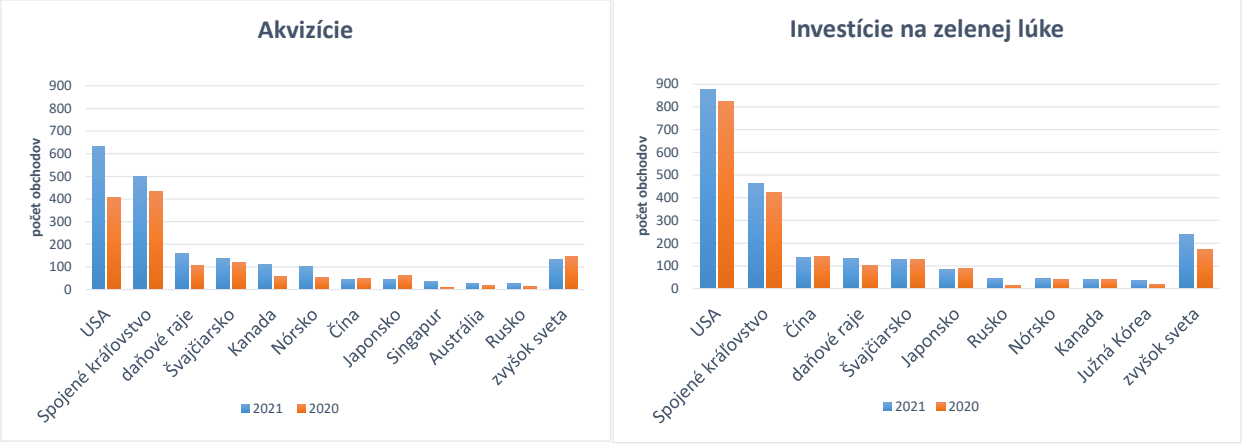
Z medziročných údajov podľa zahraničnej jurisdikcie vyplýva zvýšenie počtu dohôd a projektov vo väčšine krajín pôvodu v roku 2021 (**obrázok 3**). USA boli v roku 2021 najväčším zahraničným investorom a pripadalo na ne 32,3 % všetkých akvizícií a 39,4 % investícií na zelenej lúke, po ktorých nasledovalo Spojené kráľovstvo s 25,6 % (akvizície) a 20,9 % (investície na zelenej lúke). Významnými výnimkami sú Čína a Japonsko, ktoré zostávajú pod svojou úrovňou z roku 2020.

[4] SLOVNÍK: Pojem *zahraničný investor* používame na označenie subjektov z krajín mimo EÚ (spoločností alebo osôb), ktoré nadobúdajú podiely na vlastnom imaní alebo iniciujú investičné projekty na zelenej lúke (skrátene: „zelené lúky“ alebo „investície na zelenej lúke“) v EÚ. Pojmy *zahraničie* a *mimo EÚ* sa používajú ako synonymicky. V celom texte sa pod pojmom *akvizície* rozumejú akvizície majetkových podielov v spoločnostiach EÚ, či už fúzie a akvizície alebo získanie podielov predstavujúcich menej ako 50 %, ale viac 10 % kapitálu, a pojem *transakcie* odkazuje na súčet akvizícií a investícií na zelenej lúke. Pojem zahraničné transakcie označuje operácie, pri ktorých ide o investora, ktorého konečným vlastníkom je subjekt mimo EÚ. Konečným vlastníkom je účtovná jednotka, ktorá priamo alebo nepriamo vlastní najmenej 50,01 % akcií priameho investora.

Konkrétne Čína, ktorá dosiahla 2,3 % všetkých zahraničných akvizícií v roku 2021 (pokles z 3,4 % v roku 2020) a 6 % investícií na zelenej lúke (pokles zo 7,1 % v roku 2020), nedokázala zvýšiť počet obchodov, a to aj napriek tomu, že niektoré rozsiahle investície v oblasti fúzií a akvizícií a investícií na zelenej lúke zvýšili v roku 2021 hodnotu čínskych investícií na 9 miliárd EUR (zo 6,5 miliardy EUR v roku 2020).

Prísne čínske kontroly kapitálu a koncentrácia investičných činností v hlavných priemyselných odvetviach negatívne ovplyvnili počet dohôd uzatvorených čínskymi subjektmi v roku 2021[5]. Zatiaľ čo v roku 2021 väčšina jurisdikcií dosiahla úroveň nadobudnutia kapitálových podielov pred pandémiou COVID-19, pričom niektoré z nich sa dokonca zlepšili na úrovni z roku 2019[6], investičné projekty na zelenej lúke zostali v porovnaní s úrovňami z roku 2019 nižšie. Jedinou výnimkou sú „daňové raje“[7] (s celkovými 133 projektmi v roku 2021, čo je nárast v porovnaní so 106 v roku 2019) a Rusko[8] (v roku 2021 naň pripadalo 46 projektov v porovnaní s 20 v roku 2019).

Obrázok 3: Počet nadobudnutí majetkových účastí (vľavo) a investícií na zelenej lúke (vpravo) v rokoch 2021 a 2020 – podrobnosti podľa zahraničnej jurisdikcie (desať najväčších investorov)*

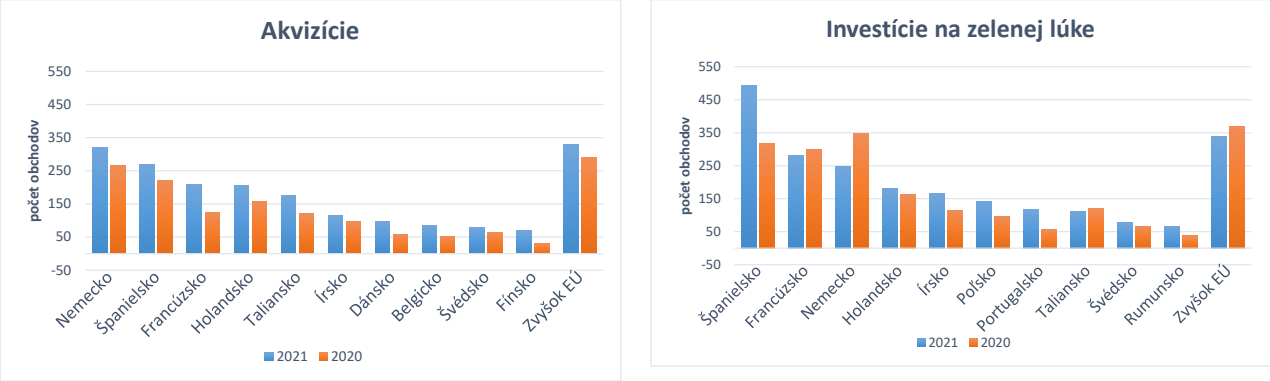
Zdroj: Výpočty JRC na základe údajov Bureau van Dijk extrahovaných 22. februára 2022. Daňové raje: exteritoriálne finančné strediská[9]. Zvyšok sveta: ostatné krajiny sveta (*) Akvizície majetkových účastí nad 10 % kapitálu podnikov v EÚ.

Napriek pozitívnemu výhľadu analytikov na rok 2022, ktoré vyplývali z očakávaní, že to najhoršie v súvislosti s pandémiou je za nami, sa nádeje rýchlo rozplývajú z dôvodu neistej podnikateľskej atmosféry v dôsledku nevyprovokovanej a bezdôvodnej invázie Ruska na Ukrajinu. Hospodársky vplyv prudkého nárastu nákladov na energiu (ktorý sa už prejavoval pred touto inváziou) a suroviny a rozsah hospodárskych dôsledkov narušení dodávateľského reťazca, najmä v prípade kritických surovín a kritických technológií, ako aj slabšia celosvetová hospodárska aktivita a obchod, ktoré ešte stále nemožno v plnej miere posúdiť, ovplyvnia dynamiku vývoja počtu dohôd v EÚ, čo môže viesť k revízii pôvodného pozitívneho výhľadu na rok 2022 smerom nadol.

[5] Pozri analýzu čínskych investícií, Rhodium (2022).
[6] Je to mu tak napr. v prípade USA, daňových rajov, Kanady a Nórska.
[7] Zoznam hlavných daňových rajov z pohľadu počtu fúzií a akvizícií alebo investícií na zelenej lúke (v abecednom poradí): Bermudy, Britské Panenské ostrovy, Kajmanie ostrovy, Maurícius a Normanské ostrovy Spojeného kráľovstva. Zoznam daňových rajov sa uvádza napríklad v pracovnom dokumente útvarov Komisie nadväzujúcom na oznámenie Komisie „Vítame priame zahraničné investície, no chránime si základné záujmy“ – SWD(2019) 108 final – 13. marca 2019.
[8] Viac informácií sa nachádza v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, a to konkrétne v časti venovanej ruskej majetkovej účasti v Európe (EÚ27).
[9] Pozri poznámku pod čiarou č. 7.

Počet transakcií podľa cieľovej krajiny EÚ vykazoval v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 výrazný nárast počtu zahraničných transakcií (**Figure 4**). Nemecko s podielom 16,4 % všetkých akvizícií uskutočnených zahraničnými investormi bolo v roku 2021 hlavnou cieľovou krajinou a v porovnaní s rokom 2020 zaznamenalo 20 % nárast počtu transakcií. Nasledovalo Španielsko (s podielom zahraničných transakcií 13,8 %), Francúzsko (s 10,7 %) a Holandsko (s 10,5 %), pričom tieto krajiny zaznamenali dvojciferné ročné miery rastu v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V roku 2021 bolo na čele rebríčka najväčších prijímateľov zahraničných investícií na zelenej lúke v EÚ Španielsko (22,2 % z celkového množstva), po ktorom nasledovalo Francúzsko (12,7 %) a Nemecko (11,2 %). Posledné dve uvedené krajiny boli spolu s Talianskom jedinými spomedzi desiatich najväčších prijímateľov investícií na zelenej lúke, v ktorých zahraničné projekty v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 nezaznamenali nárast[10].

Obrázok 4: Počet nadobudnutí majetkových účastí (vľavo) a investícií na zelenej lúke (vpravo) v rokoch 2021 a 2020 – podrobnosti podľa cieľovej krajiny (desať najväčších príjemcov v EÚ)*

Zdroj: Výpočty JRC na základe údajov Bureau van Dijk extrahovaných 22. februára 2022. Zvyšok EÚ znamená ostatné krajiny EÚ. (*) Akvizície majetkových účastí nad 10 % kapitálu podnikov v EÚ.

Bližší pohľad na sektory, na ktoré sa zameriavajú zahraniční investori, ukazuje, že hnacou silou oživenia zahraničných transakcií v EÚ sú IKT (informačné a komunikačné technológie) a výroba sú (**obrázok 5**[11]). IKT sa umiestnili na prvom mieste v akvizíciách a na druhom mieste (po maloobchode) v investíciách na zelenej lúke – pripadá na ne 30 % nových akvizícií a 15,4 % nových investícií na zelenej lúke v roku 2021, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje nárast o 34 %, pokiaľ ide o akvizície a 15 %, pokiaľ ide o investície na zelenej lúke. Nasleduje výrobné odvetvie, do ktorého smerovalo v roku 2021 25,9 % celkových zahraničných akvizícií a 12 % zahraničných investícií na zelenej lúke, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o + 38 % (pokiaľ ide o takéto akvizície) a + 12 % (pokiaľ ide o investície na zelenej lúke).

Zahraničné transakcie získali v porovnaní s rokom 2020 vo všetkých hlavných sektoroch nový impulz a v niektorých kategóriách dosiahli alebo dokonca prekročili úroveň pred pandémiou COVID-19. Pokiaľ ide o nadobúdanie majetkových účastí, úrovne z roku 2019 boli okrem iného

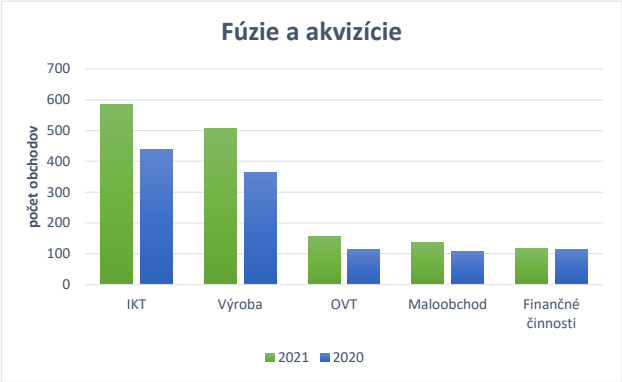
[10] Oživenie investícií na zelenej lúke v rámci skupiny „zvyšok EÚ“ bolo zaznamenané v Maďarsku, Českej republike a Grécku. Na Maďarsko v roku 2021 pripadalo 2,4 % zo všetkých zahraničných investícií na zelenej lúke v EÚ, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje nárast o 38 %. Česká republika s 1,5 % zo všetkých zahraničných investícií na zelenej lúke zaznamenala v roku 2021 + 50 % nárast v porovnaní s rokom 2020 a Grécko (1,4 % všetkých zahraničných investícií na zelenej lúke) nárast o 63 %.

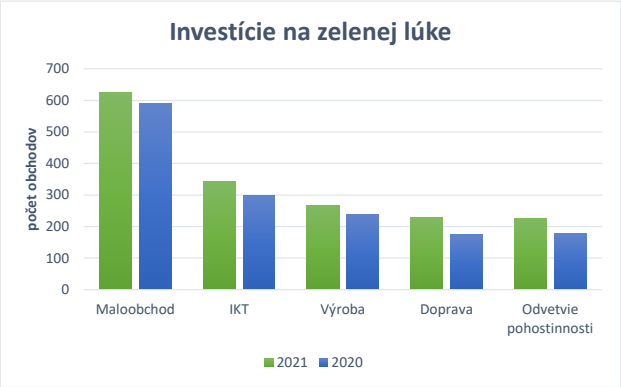
[11] Používané označenie kategórií vychádza z klasifikácie ekonomických činností NACE Rev. 2, pozri: https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace-rev2.

dosiahnuté v oblasti IKT, odborných a vedeckých činností a výstavby, pričom v roku 2021 došlo v porovnaní s rokom 2019 v rámci IKT k zvýšeniu o 27 %, v rámci odborných a vedeckých činností o 8,3 % a v rámci výstavby o 10 %. Zahraničné investície na zelenej lúke na druhej strane nedosahujú tak ľahko oživenie.

S výnimkou odvetvia pohostinnosti investície na zelenej lúke v roku 2021 zaostávajú za úrovňami z roku 2019, hoci badať po poklese v roku 2020 pozitívne smerovanie.

Obrázok 5: Počet nadobudnutí majetkových účastí (vľavo) a investícií na zelenej lúke (vpravo) v rokoch 2021 a 2020 – podrobnosti podľa klasifikácie NACE (päť najväčších kategórií)*

Zdroj: Výpočty JRC na základe údajov Bureau van Dijk extrahovaných 22. februára 2022. PST znamená odborné, vedecké a technické činnosti (Nace. Rev2, oddiel M), kam okrem iného patria zariadenia na výskum a vývoj. IKT znamená informačné a komunikačné technológie (Nace. Rev2, oddiel J).

Ďalšie podrobnosti

Podrobnejšie informácie o uvádzaných údajoch sú v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie, oddiel 1. Tento sprievodný pracovný dokument obsahuje aj dodatočné údaje o vplyve investícií a ich oživení, rozčlenené podľa členských štátov a odvetví, ako aj o pôvode zahraničných investorov v EÚ a o majetkovej účasti zahraničných štátov v zahraničných subjektoch investujúcich v EÚ.

2. KAPITOLA – LEGISLATÍVNY VÝVOJ V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH OD ROKU 2021

Nariadenie EÚ o preverovaní PZI a mechanizmy preverovania PZI zavedené členskými štátmi EÚ

Hoci sa v nariadení EÚ o preverovaní PZI nevyžaduje, aby členské štáty zriadili vnútroštátny mechanizmus preverovania[12], Európska komisia naďalej na politickej aj odbornej úrovni nabáda členské štáty, aby prijali, prispôsobili a vykonávali vnútroštátne mechanizmy preverovania. Európska komisia nedávno vyzvala členské štáty, aby vytvorili plnohodnotný mechanizmus preverovania v usmernení pre členské štáty z roku 2020 o tom, ako využívať preverovanie PZI v čase krízy v oblasti verejného zdravia a hospodárskej zraniteľnosti v EÚ[13], a v usmernení pre členské štáty z roku 2022 o priamych zahraničných investíciách z Ruska a Bieloruska[14].

Európska komisia aktívne podporuje tento vývoj vo všetkých členských štátoch a uľahčuje pokrok a zosúladenie vnútroštátnych legislatívnych procesov. V priebehu roka 2021 Európska komisia pomáhala členským štátom odbornými a politickými usmerneniami, odbornými stretnutiami a výmenou informácií vrátane výmeny najlepších postupov.

Treba však uviesť, že napriek pravidelnej spolupráci a viacerým významným podobnostiam sa vo vnútroštátnych mechanizmoch preverovania členských štátov naďalej dajú nájsť značné rozdiely v tom, z čoho pozostáva formálne preverovanie PZI, aké sú uplatniteľné lehoty, zahrnuté odvetvia, požiadavky na oznamovanie či ďalšie prvky. Európska komisia je preto naďalej odhodlaná podporovať zosúladenie vnútroštátnych mechanizmov preverovania a očakáva, že všetkých 27 členských štátov EÚ čoskoro zavedie vnútroštátny mechanizmus preverovania priamych zahraničných investícií.

---

[12] V článku 3 nariadenia o preverovaní PZI sa však všetkým členským štátom EÚ, ktoré majú mechanizmus preverovania PZI, stanovuje povinnosť zabezpečiť, aby tieto mechanizmy:
• obsahovali vymedzenie časových rámcov,
• boli transparentné a nediskriminačné,
• umožňovali zohľadniť všetky pripomienky iných členských štátov a stanovisko Európskej komisie,
• umožňovali príslušným stranám využiť prostriedky nápravy proti zamietavému rozhodnutiu orgánu na preverovanie PZI,
• pričom všetky takéto členské štáty musia uplatňovať opatrenia na predchádzanie obchádzaniu mechanizmov preverovania PZI a súvisiacich rozhodnutí.

[13] Usmernenie pre členské štáty týkajúce sa priamych zahraničných investícií, voľného pohybu kapitálu z tretích krajín a ochrany európskych strategických aktív vzhľadom na očakávané začatie uplatňovania nariadenia (EÚ) 2019/452 (nariadenie o preverovaní PZI), Ú. v. EÚ C 99 I, 26.3.2020, s. 1 – 5: „*(...) Európska komisia preto vyzýva členské štáty:*
– aby už dnes v plnej miere využívali svoje mechanizmy preverovania PZI s cieľom plne zohľadniť riziká vyplývajúce pre kritické infraštruktúry v oblasti zdravia, dodávky kritických vstupov a iné kritické sektory, ako sa stanovuje v právnom rámci EÚ,
– členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú mechanizmy preverovania alebo ich mechanizmy preverovania sa nevzťahujú na všetky príslušné transakcie, aby vytvorili plnohodnotný mechanizmus preverovania a medzitým využívali všetky iné dostupné možnosti ako riešiť prípady, keď by nadobudnutie konkrétneho podniku, infraštruktúry či technológie alebo kontroly nad nimi predstavovali riziko pre bezpečnosť alebo verejný poriadok v EÚ vrátane rizika pre kritické infraštruktúry v oblasti zdravia a dodávky kritických vstupov.“

[14] Oznámenie Komisie – Usmernenia pre členské štáty týkajúce sa priamych zahraničných investícií z Ruska a Bieloruska s ohľadom na vojenskú agresiu voči Ukrajine a reštriktívne opatrenia stanovené v nedávnych nariadeniach Rady o sankciách, Ú. v. EÚ C 151 I, 6.4.2022, s. 1 – 12.

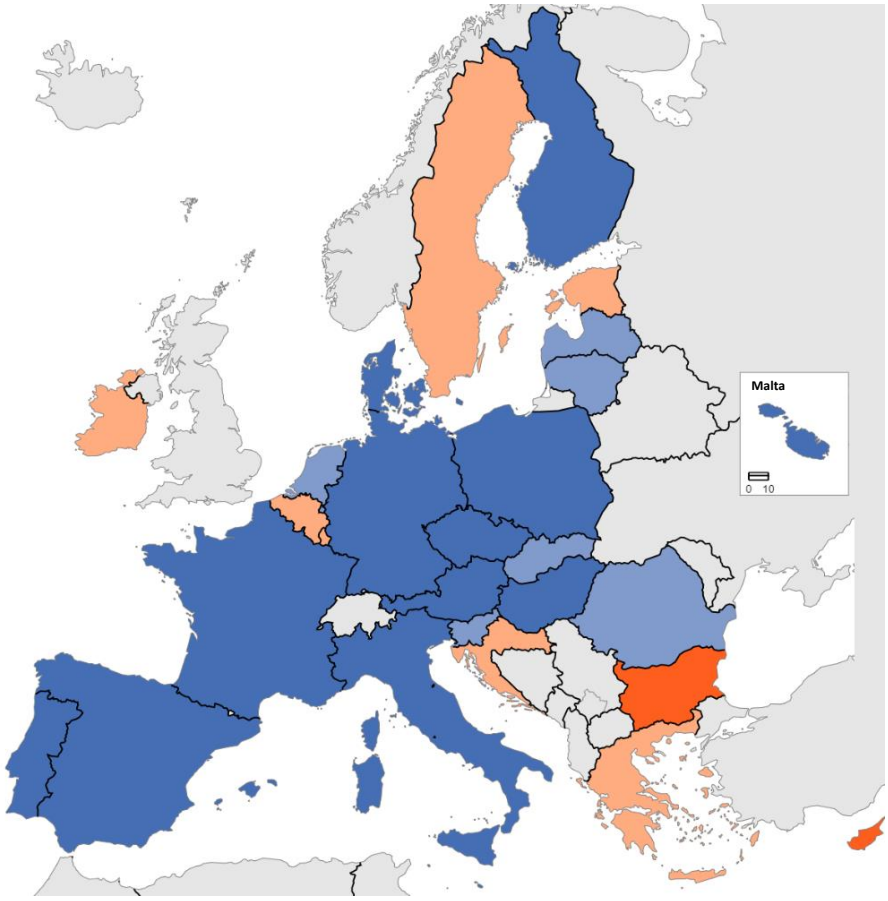
Vnútroštátny mechanizmus preverovania vo všetkých 27 členských štátoch je nutný, aby Únia bola chránená pred potenciálne rizikovými zahraničnými investíciami z tretích krajín. Takýmto mechanizmom by sa takisto zabezpečilo, aby všetkých 27 členských štátov a Európska komisia mohli preveriť relevantné PZI, a tak zaistiť kolektívnu bezpečnosť členských štátov a Únie, ako aj bezpečnosť jednotného trhu a veľmi vysokú úroveň hospodárskej integrácie, ktorú umožňuje.

Prehľad členských štátov, ktoré majú mechanizmus preverovania, resp. ktoré ho zriaďujú

Celosvetová pandémia a nedávne narušenia globálnych dodávateľských reťazcov upriamili pozornosť na kritickosť niektorých kľúčových odvetví, ako je zdravotná starostlivosť a energetika. V dôsledku toho mnohé členské štáty EÚ buď prijali nové vnútroštátne mechanizmy preverovania, alebo aktualizovali a rozšírili existujúce mechanizmy. V roku 2021 prijali nový mechanizmus preverovania tri členské štáty a šesť členských štátov svoj existujúci mechanizmus zmenilo. Do konca roka 2021 už sedem členských štátov iniciovalo konzultačný alebo legislatívny proces s cieľom zriadiť vnútroštátny mechanizmus preverovania. Celkovo mali v roku 2021 zavedené právne predpisy o preverovaní PZI dve tretiny všetkých členských štátov EÚ. Preverovanie PZI v EÚ čoraz viac naberá na dynamike.

Na ďalej uvedenej mape je prehľad súčasného legislatívneho stavu členských štátov EÚ.

Členské štáty s mechanizmom preverovania PZI/legislatívnymi procesmi v
Prehľad z júna 2022

Administratívne hranice: ©EuroGeographics ©UN-FAO ©Turkstat
Kartografia: Eurostat - IMAGE, 05/2022

Členské štáty EÚ s mechanizmom preverovania
Členské štáty EÚ s mechanizmom preverovania, ktorý prechádza procesom aktualizácie
Členské štáty EÚ bez mechanizmu preverovania, ktoré zvažujú alebo plánujú takýto mechanizmus, resp. sú v
Členské štáty EÚ bez mechanizmu preverovania, v ktorých neprebieha proces jeho vytvárania

Oznámenia členských štátov Európskej komisii

Vývoj v členských štátoch EÚ v roku 2021 – mechanizmy preverovania PZI

Nateraz 25 z 27 členských štátov EÚ buď:

- malo zavedený vnútroštátny mechanizmus preverovania PZI, alebo
- prijalo nový vnútroštátny mechanizmus preverovania PZI, alebo
- zmenilo existujúci mechanizmus, alebo
- iniciovalo konzultačný alebo legislatívny postup, ktorý má viesť k prijatiu nového mechanizmu alebo zmenám existujúceho mechanizmu.

V ďalej uvedenej tabuľke sa uvádza prehľad legislatívnej situácie a vývoja v roku 2021 vo všetkých 27 členských štátoch[15].

Zavedený vnútroštátny mechanizmus preverovania PZI	Fínsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovinsko, Španielsko
Zmena existujúceho mechanizmu	Francúzsko, Lotyšsko, Litva. Maďarsko, Nemecko, Taliansko
Konzultačný alebo legislatívny postup, ktorý má viesť k aktualizácii existujúceho mechanizmu	Holandsko, Rumunsko
Prijatý nový vnútroštátny mechanizmus preverovania PZI	Česko, Dánsko, Slovensko
Konzultačný alebo legislatívny postup, ktorý má viesť k prijatiu nového mechanizmu	Belgicko, Estónsko, Grécko, Chorvátsko, Írsko, Luxembursko, Švédsko
Žiadna verejne oznámená iniciatíva neprebieha	Bulharsko, Cyprus

Väčšina zmien vnútroštátnych právnych predpisov sa týkala troch tém: zdokonalenia postupov preverovania, rozšírenia zahrnutých odvetví a predĺženia platnosti vnútroštátnych mechanizmov. **Francúzsko** napríklad znížilo prahovú hodnotu, pri ktorej sa preverujú investície investorov z krajín mimo EÚ, a teraz od investorov vyžaduje, aby spolu s ďalšími dokumentmi predložili oznámenie EÚ s názvom „formulár B“[16]. **Nemecko** zaviedlo rôzne procedurálne zmeny (napr. pridanie 16 nových skupín[17] prípadov týkajúcich sa vznikajúcich/citlivých technológií), uplatnilo nové prahové hodnoty na nadobudnutie kapitálu a hlasovacích práv, ktoré si vyžadujú oznámenie, a zaviedlo nové požiadavky pre investorov. **Taliansko** rozšírilo uplatniteľnosť svojho existujúceho mechanizmu preverovania. **Lotyšsko** okrem iného rozšírilo právomoc vnútroštátnych orgánov požadovať od investorov ďalšie informácie. **Litva** okrem iného upravila svoj zoznam podnikov a strategickej infraštruktúry, ktoré považuje za dôležité. **Maďarsko** doplnilo do svojich právnych predpisov ďalšie činnosti cieľových spoločností, ktoré si vyžadujú oznámenie plánovaných transakcií. Okrem toho niektoré ďalšie členské štáty uviedli, že v súčasnosti plánujú zmeny svojich existujúcich mechanizmov.

Podrobnejšie informácie o legislatívnom vývoji v oblasti vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa preverovania možno nájsť v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie. Európska komisia vedie aj zoznam vnútroštátnych legislatívnych aktualizácií[18].

[15] Podrobnejšie informácie sú uvedené v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

[16] Oznamovací formulár EÚ je návrhom, ako by členské štáty mohli transakcie oznamovať mechanizmu spolupráce EÚ.

[17] V nemeckých právnych predpisoch skupiny prípadov opisujú sektory. Ak sa teda činnosť spojená s transakciou týka ktoréhokoľvek z týchto sektorov, investori sú povinní oznámiť transakciu orgánom a vykonanie transakcie („ukončenie“) je neplatné, kým ho neschvália nemecké orgány.

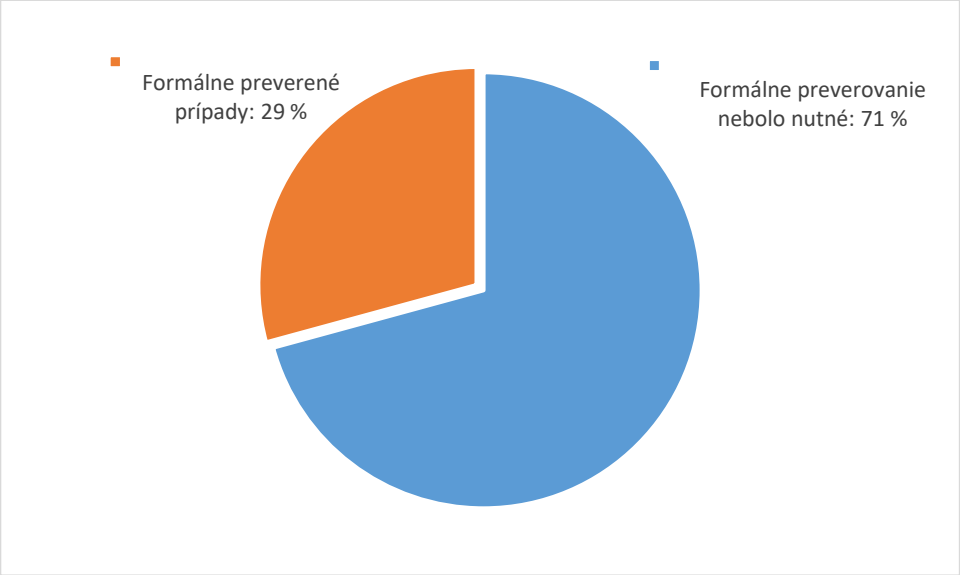
[18] Zoznam mechanizmov preverovania oznámených členskými štátmi je k dispozícii na: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/june/tradoc_157946.pdf

3. KAPITOLA – ČINNOSTI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV ZAMERANÉ NA PREVEROVANIE PZI

Nariadením o preverovaní PZI sa stanovuje mechanizmus spolupráce na preverovanie PZI medzi Európskou komisiou a členskými štátmi EÚ. Rozhodnutie o tom, ktoré investície sa preveria, schvália, podmienia alebo zablokujú, však prijímajú členské štáty, v ktorých sa investícia uskutočňuje. Táto kapitola vychádza z údajov poskytnutých členskými štátmi o prípadoch preverovaných podľa ich právnych predpisov a mechanizmov preverovania počas roka 2021, ktoré sú následne agregované.

Celkovo bol v roku 2021 doručený značný počet žiadostí o povolenia na vnútroštátnej úrovni[19]. Podľa článku 5 nariadenia, ktorý upravuje ich oznamovaciu povinnosť, členské štáty v roku 2021 nahlásili 1 563 žiadostí o povolenie a prípadov *ex offo*[20].

Obrázok 6 – činnosti členských štátov zamerané na preverovanie PZI

Zdroj: správy členských štátov.

Existuje zjavný trend smerom k formálnemu preverovaniu väčšieho počtu prípadov. Z 1 563 žiadostí o povolenie a prípadov *ex offo* bolo skutočne formálne preverených približne 29 %

[19] Niektoré členské štáty neoznámili žiadne prípady podľa svojich právnych predpisov týkajúcich sa preverovania. Jeden členský štát takisto uviedol všeobecný údaj o počte žiadostí o povolenie a dva (čiastočné) údaje o výsledkoch. Ďalší členský štát oznámil podstatne nižší počet preverených prípadov v roku 2021 v porovnaní s číslami oznámenými v rámci prvej správy, keďže vykonal predbežné hodnotenie spisov pred nadobudnutím účinnosti svojich právnych predpisov. Niektoré členské štáty oznámili aj „konzultácie“ týkajúce sa oprávnenosti prípadov, ktoré sú zahrnuté v tomto počte.

[20] Je dôležité poznamenať, že členské štáty majú zavedené rôzne postupy preverovania, čo znamená, že nahlásené prípady závisia od vnútroštátnych postupov (rozsah, kontrola oprávnenosti vopred alebo neskôr atď.). Určité členské štáty napríklad vyhlasujú prípady za neoprávnené pred uskutočnením formálneho postupu preverovania, zatiaľ čo iné členské štáty najprv vykonávajú formálne preverenie a až potom príslušné prípady prípadne vyhlásia za neoprávnené. Grafy a čísla uvedené v tejto kapitole sú preto zamerané na presné vyjadrenie činností členských štátov zamerané na preverovanie, ktoré nahlásili, a to bez ohľadu na vnútroštátny systém.

prípadov. Zdá sa, že to znamená nárast podielu formálne preverených prípadov od roku 2020[21]. Dá sa to vysvetliť väčšou pozornosťou venovanou tomu, čo vnútroštátne orgány považujú za potenciálne „kritické“ transakcie, ako aj zmenou celkových investičných trendov. Približne 71 % všetkých žiadostí sa považovalo za neoprávnené alebo si nevyžadovalo formálne preverovanie z dôvodu zjavného nedostatočného vplyvu na bezpečnosť a verejný poriadok.

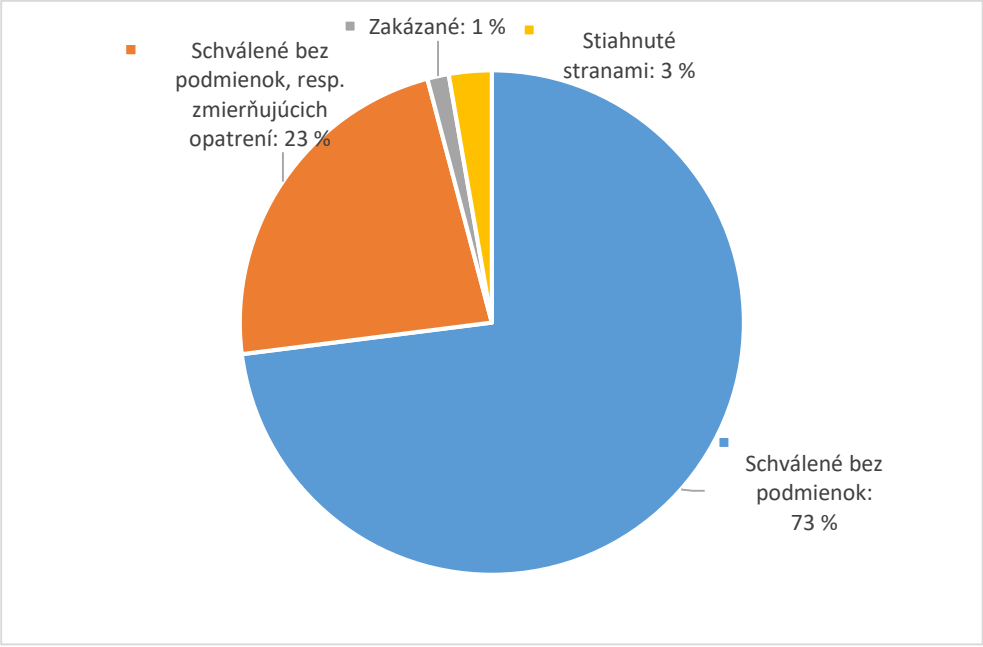
Počet žiadostí o povolenie je takisto veľmi nerovnomerne rozdelený medzi členské štáty EÚ. Na štyri členské štáty v roku 2021 skutočne pripadalo približne 70 % všetkých žiadostí o povolenie a prípadov z *ex offo*.

Z prípadov formálne preskúmaných v roku 2021 a v súvislosti s ktorými členské štáty oznámili rozhodnutie[22], bola väčšina (73 %) schválená bez podmienok, čo znamená, že transakcia bola schválená bez toho, aby sa od investora vyžadovali dodatočné opatrenia.

V prípade 23 % rozhodnutí však došlo k schváleniu so stanovením podmienok, resp. zmierňujúcich opatrení. V týchto prípadoch vnútroštátne orgány zodpovedné za preverovanie pred schválením plánovanej priamej zahraničnej investície rokovali o určitých opatreniach, ubezpečeniach a záväzkoch investorov.

Napokon, vnútroštátne orgány v konečnom dôsledku zablokovali transakcie len v 1 % všetkých prípadov, o ktorých sa rozhodlo, zatiaľ čo v prípade ďalších 3 % transakcie strany stiahli.

Obrázok 7 – Oznámené rozhodnutia o prípadoch priamych zahraničných investícií

Zdroj: správy členských štátov.

[21] V prvej výročnej správe za celý rok 2020 to bolo 20 %.
[22] Z celkového oznámeného počtu prípadov, ktoré boli formálne preverené, sa vyňalo niekoľko prípadov a následne sa získali údaje znázornené na obrázku 7. Členské štáty skutočne oznámili výsledok rozhodnutí v 68,5 % prípadov. Niektoré prípady boli navyše prenesené do roku 2022, a preto ich výsledok nebol v roku 2021 známy. Odpočítané prípady nahlásil aj jeden členský štát, ktorý uviedol len dva zo štyroch možných výsledkov týchto prípadov.

Súhrnne možno konštatovať, že uvedené zistenia vedú k týmto kľúčovým poznatkom:

- v porovnaní s rokom 2020 členské štáty považovali žiadosti prijaté v roku 2021 za citlivejšie, keďže podiel formálne preskúmaných prípadov sa zvýšil,
- žiadosti o povolenie sú v jednotlivých členských štátoch EÚ rozdelené nerovnomerne, pričom približne 70 % všetkých prijatých žiadostí pripadá na štyri krajiny. V prvej výročnej správe na ne pripadalo 86,5 %. Uvedené poukazuje na diverzifikáciu preverovania medzi členskými štátmi.
- Počas roka 2021 bola väčšina transakcií, pri ktorých bolo oznámené rozhodnutie, schválená bez akýchkoľvek podmienok (73 % prípadov – v prvej správe to bolo 79 % prípadov).
- 23 % rozhodnutých prípadov zahŕňalo zmierňujúce opatrenia (ide o výrazný nárast v porovnaní s predchádzajúcou správou – o 12 %).
- Členské štáty zablokovali len 1 % transakcií (v porovnaní s o niečo vyšším počtom prípadov – 2 %, uvádzaným v prvej správe), čím sa potvrdilo, že Európska únia je naďalej otvorená priamym zahraničným investíciám a členské štáty zamietajú len prípady, ktoré predstavujú veľmi závažné ohrozenie bezpečnosti a verejného poriadku.

4. KAPITOLA – MECHANIZMUS SPOLUPRÁCE EÚ PRI PREVEROVANÍ PRIAMYCH ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ

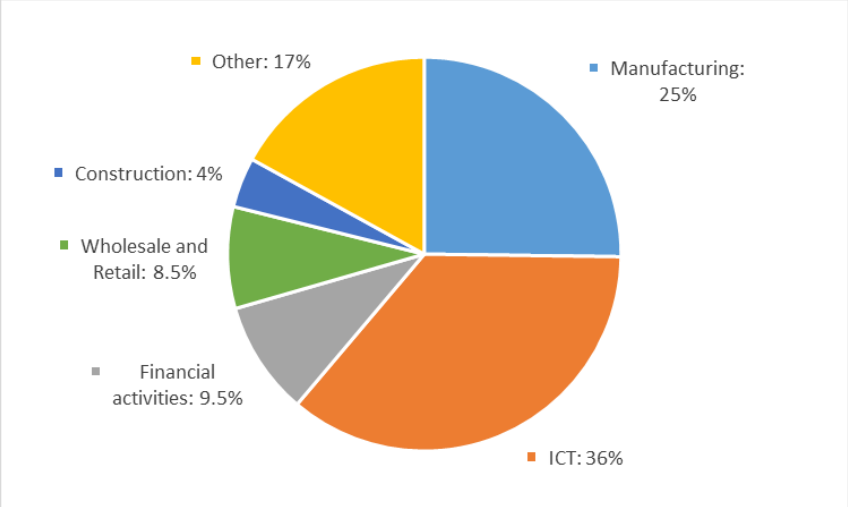
1. Oznámenia a iné opatrenia prijaté v rámci nariadenia o preverovaní PZI

V 3. kapitole bola zhrnutá úroveň preverovania na vnútroštátnej úrovni. Takto sa na vnútroštátnej úrovni zachytávajú investície, ktoré spĺňajú podmienky na preverovanie podľa nariadenia o PZI.

V roku 2021 predložilo 13 členských štátov spolu 414 oznámení[23] podľa článku 6 nariadenia o preverovaní PZI, pričom počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje prvá výročná správa o preverovaní PZI, oznámenia predložilo len 11 štátov[24]. Viac ako 85 % týchto oznámení pripadalo na päť členských štátov, konkrétne na Francúzsko, Nemecko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko. Oznámené transakcie sa značne líšia, pokiaľ ide o odvetvia, do ktorých investícia smeruje, pôvod konečného investora a hodnotu transakcie.

Piatimi odvetviami s najvyšším počtom transakcií boli IKT, výroba, finančné činnosti,[25], veľkoobchod a maloobchod – a stavebníctvo[26] (v prvej výročnej správe bolo „stavebníctvo“ zahrnuté do kategórie „ostatné“). Prvé tri odvetvia sú rovnaké ako v prvej výročnej správe, akurát sú v inom poradí.

Obrázok 8 – Hlavné cieľové odvetvia celkom v roku 2021[27]

[23] Do tohto počtu je zahrnutých aj 5 prípadov, ktoré boli vopred oznámené v roku 2020, ale ktoré boli vybavené v roku 2021.

[24] Pozri https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/november/tradoc_159935.pdf

[25] Finančné činnosti zahŕňajú činnosti vykonávané (alebo pripísateľné) holdingom, fondom alebo podobným subjektom vo finančnom sektore, ktorých cieľom je získať konkrétny (majetkový) podiel alebo kontrolu v cieľovej spoločnosti.

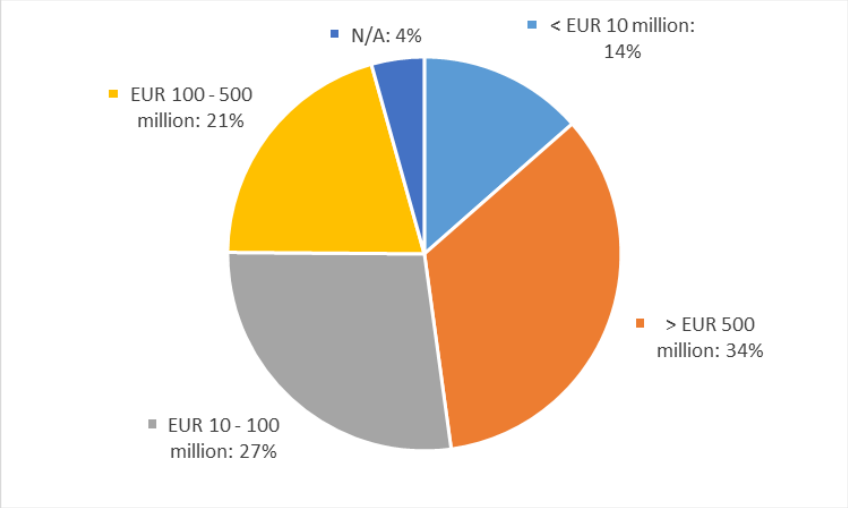
[26] V prvej výročnej správe išlo o výrobu, IKT, veľkoobchod a maloobchod, ktoré boli zaradené pod kódy klasifikácie NACE C, J a G.

[27] Keďže prípady sa môžu týkať viacerých odvetví (t. j. rôznych kódov klasifikácie NACE), celková suma v grafe je vyššia ako celkový počet prípadov oznámených v roku 2021. Kategória „ostatné“ zahŕňa všetky ostatné odvetvia pod 4 %, napríklad dodávky elektrickej energie, plynu, pary a klimatizácie a prepravu a skladovanie.

Zdroj: Oznámenia členských štátov

Pokiaľ ide o hodnotu transakcií, väčšina z nich mala hodnotu[28] nižšiu[29] ako 500 miliónov EUR, ale najväčšia časť (34 %) mala hodnotu viac ako 500 miliónov EUR.

Obrázok 9 – Príslušná hodnota každej oznámenej transakcie PZI v roku 2021[30]

Zdroj: Oznámenia členských štátov

Rozpätie oznámených transakcií je široké, pričom najnižšia vykázaná hodnota obchodu bola 1 EUR a najvyššia hodnota približne 29 – 31 mld. EUR.

V nariadení o preverovaní PZI sa predpokladá, že transakcie PZI sa posudzujú v dvoch možných fázach: všetky oznámené transakcie sa posudzujú vo fáze 1, pričom do fázy 2 prejde len obmedzený počet transakcií; fáza 2 zahŕňa podrobnejšie posúdenie prípadov, ktoré by mohli mať vplyv na bezpečnosť alebo verejný poriadok vo viac ako jednom členskom štáte, alebo by mohli predstavovať riziko pre projekty alebo programy v záujme Únie. Prípady fázy 2 by v konečnom dôsledku mohla uzavrieť Európska komisia, ktorá vydá stanovisko k danému prípadu.

28 Hodnota, ak je k dispozícii, sa vzťahuje na cieľovú spoločnosť, ktorou môže byť dcérska spoločnosť väčšieho cieľového podniku nachádzajúca sa v EÚ.

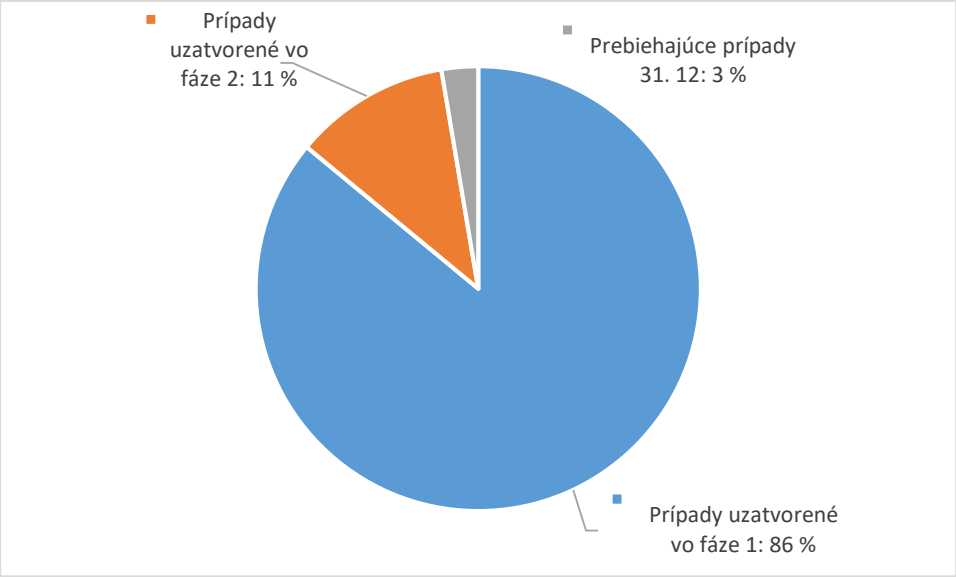
29 V prvej výročnej správe sa uvádzala nižšia hodnota väčšiny transakcií, t. j. hodnota v rozmedzí 10 – 100 miliónov EUR, pričom transakcie v sektore IKT predstavujú najvyššiu hodnotu dojednaného obchodu a na transakcie v odvetví „činnosti v rámci iných služieb“ pripadali najnižšie hodnoty rozpätia.

30 Položka neuvedené zahŕňa transakcie bez uvedenia informácií, resp. transakcie, pre ktoré nie je hodnota dispozícii/nebola uverejnená a nedá sa uviesť.

Z 414 oznámených prípadov Komisia uzavrela 86 % vo fáze 1 a zvyšných 11 % prípadov (v minulom roku to bolo 14 % prípadov) postúpilo do fázy 2, pričom sa vyžiadali dodatočné informácie od oznamujúceho členského štátu. K dátumu uzávierky tejto správy stále prebiehali, t. j. neboli vo fáze 1 ani 2 uzatvorené 3 % z týchto prípadov[31].

Dodatočné informácie požadované Európskou komisiou pri začatí fázy 2 sa výrazne líšia v závislosti od konkrétnej transakcie a podrobnosti a kvality informácií priložených k oznámeniu[32].

Obrázok 10 – Prípady uzavreté vo fáze 1 a fáze 2 a prebiehajúce prípady

Zdroj: Oznámenia členských štátov

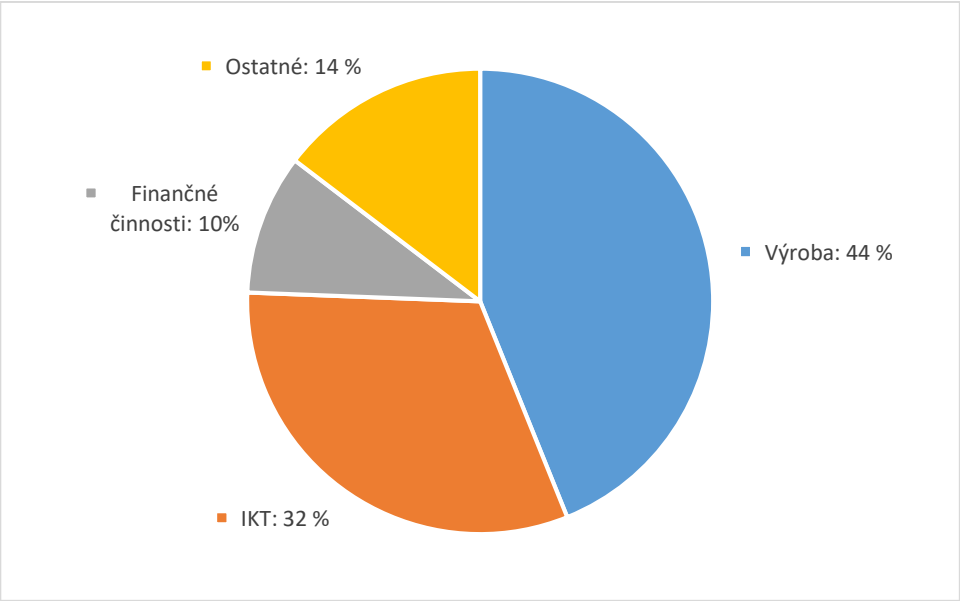
Požadované informácie zvyčajne obsahujú jeden alebo viacero z týchto prvkov: údaje o výrobkoch a/alebo službách cieľovej spoločnosti, prípadná klasifikácia akýchkoľvek dotknutých výrobkov ako položiek s dvojakým použitím, odberatelia, alternatívni dodávatelia a podiely na trhu, vplyv investora na cieľovú spoločnosť po transakcii, portfólio duševného vlastníctva a výskumno-vývojové činnosti cieľovej spoločnosti, ďalšie určujúce charakteristiky investora a jeho stratégie. Tieto informácie sa požadujú s cieľom lepšie posúdiť kritickosť cieľa alebo potenciálne hrozby, ktoré predstavuje investor.

Hlavnými sektormi, ktorých sa týkala fáza 2, boli výroba, IKT a finančné činnosti. Výroba a IKT predstavovali 76 % všetkých prípadov vo fáze 2. Odvetvie IKT mimoriadne výrazne vzrástlo, a to zo 17 % v predchádzajúcej správe na 32 % v súčasnej správe.

31 K 31. decembru 2021 prebiehalo k dátumu uzávierky tejto správy zo 414 oznámených prípadov stále 11.

32 Formulár oznámenia na informácie od investora na účely oznámenia podľa článku 6 nariadenia a aktualizovaný dokument s najčastejšími otázkami majú zabezpečiť určitý stupeň jednotnosti a minimálnu úroveň informácií o investorovi a investičnom cieli, ktoré sa poskytujú v oznámeniach podľa nariadenia. Oba dokumenty sú k dispozícii na adrese http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2006

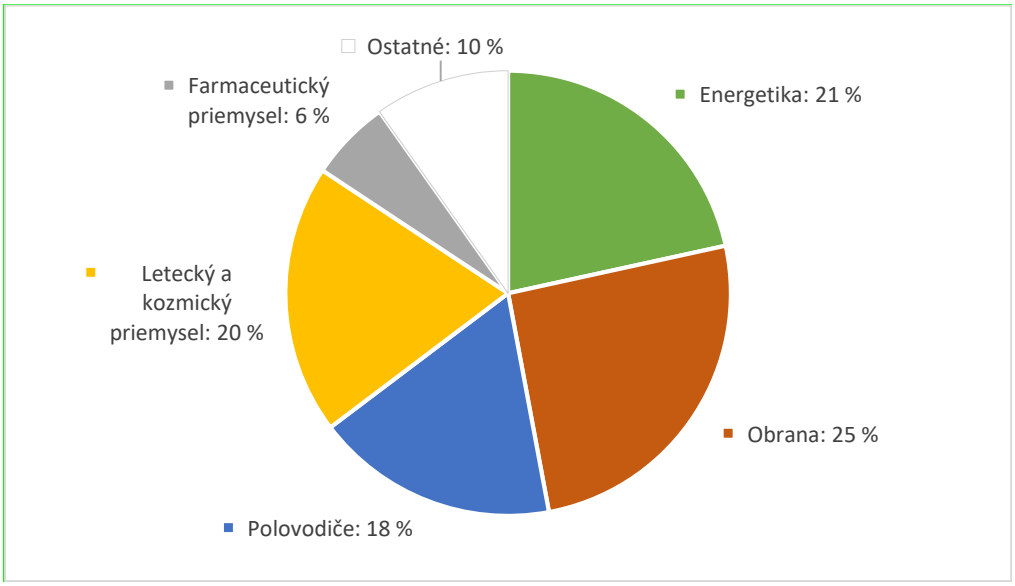
Obrázok 11 – Hlavné cieľové odvetvia prípadov vo fáze 2 v roku 2021[33]

Zdroj: Oznámenia členských štátov

Odvetvie na prvom mieste – výroba zahŕňa kritické infraštruktúry a/alebo technológie, t. j. obranu, letecký a kozmický priemysel, energetiku, zdravotníctvo (vrátane farmaceutického priemyslu) a polovodičové zariadenia. Obrana a letecký a kozmický priemysel predstavujú takmer polovicu oznámení v tomto odvetví (45 %).

Obrázok 12 – Prípady vo fáze 2 v roku 2021, rozdelené podľa výrobných pododvetví

Zdroj: Oznámenia členských štátov

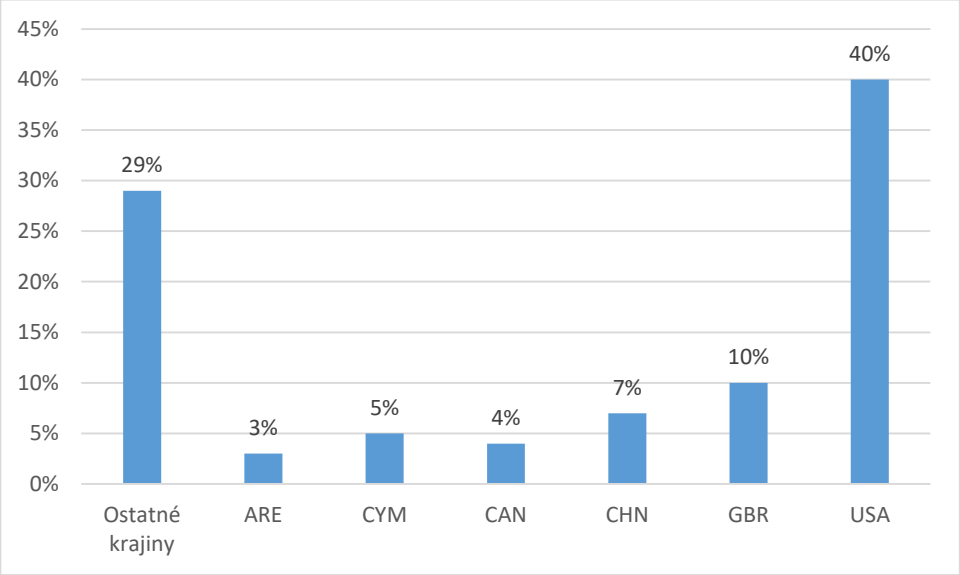
[33] Pozri poznámku pod čiarou č. 25.

47 prípadov vo fáze 2 pochádzalo z deviatich členských štátov [34]. Vo všetkých prípadoch vo fáze 2 bola priemerná dĺžka, ktorú potrebovali členské štáty na poskytnutie požadovaných informácií, 22 kalendárnych dní (v porovnaní s 31 kalendárnymi dňami uvádzanými v prvej správe), pričom rozpätie bolo od 3 do 101 dní (v porovnaní s 2 až 101 kalendárnymi dňami uvádzanými v prvej správe).

V nariadení o PZI sa nestanovujú presné lehoty, v rámci ktorých musia členské štáty odpovedať, ale lehoty podľa nariadenia sa pozastavujú až do doručenia úplných informácií.

Pokiaľ ide o pôvod konečného investora, v 414 prípadoch oznámených Európskej komisii v roku 2021 boli piatimi hlavnými krajinami pôvodu USA, Spojené kráľovstvo, Čína, Kajmanie ostrovy a Kanada. Na Rusko pripadlo menej ako 1,5 % prípadov a na Bielorusko 0,2 %.

Obrázok 13 – Pôvod hlavných investorov v prípadoch v roku 2021

Zdroj: Oznámenia členských štátov

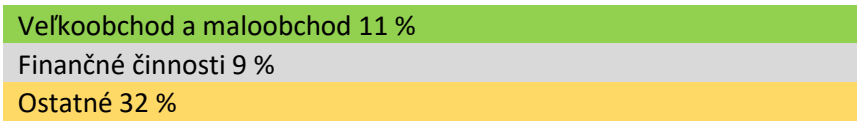
Zo všetkých prípadov oznámených v roku 2021 išlo v 28 % prípadov (v porovnaní s 29 % v prvej správe) o transakcie PZI v rámci viacerých jurisdikcií, pretože sa týkali (a boli oznámené) viacerými členskými štátmi[35]. Hlavnými odvetviami, ktorých sa týkali tieto oznámenia, boli IKT, výroba, veľkoobchod a maloobchod a finančné činnosti.

Tabuľka – Transakcie PZI týkajúce sa viacerých jurisdikcií a hlavné odvetvia

IKT 39 %
Výroba 20 %

[34] V prvej správe sa uvádzalo 36 prípadov vo fáze 2, ktoré pochádzali zo šiestich členských štátov.

[35] Pojem „transakcie PZI týkajúce sa viacerých jurisdikcií“ sa v tejto súvislosti vzťahuje na transakcie PZI, pri ktorých je investičným cieľom podniková skupina pôsobiaca vo viac ako jednom členskom štáte (a prípadne aj v tretích krajinách), napr. formou dcérskych spoločností vo viac ako jednom členskom štáte. V závislosti od okolností, ale aj osobitostí mechanizmu preverovania zavedeného v príslušných členských štátoch, takéto obchody **oznamuje viac ako jeden členský štát**, hoci len zriedka koordinovaným a synchronizovaným spôsobom.

Zdroj: Oznámenia členských štátov

Okrem všetkých prípadov oznámených podľa článku 6 nariadenia Európska komisia v roku 2021 nevyužila článok 7 nariadenia (využila ho však predtým, ako sa uvádza v prvej správe). Článok 7 umožňuje Európskej komisii preverovať *ex offo* investície, o ktorých sa dozvie od členského štátu, a to nezávisle od toho, či tento členský štát disponuje vlastným mechanizmom preverovania.

Pokiaľ ide o prijímanie stanovísk Komisie podľa článkov 6, 7 alebo 8 nariadenia, takéto stanoviská zostávajú dôverné podľa článku 10 nariadenia. V tejto správe preto nemožno uverejniť žiadne informácie o jednotlivých stanoviskách.

Stanoviská boli vydané v menej ako 3 % všetkých oznámených prípadov (čo je rovnaké množstvo, ako bolo uvedené v prvej výročnej správe) a vydávajú sa len vtedy, ak si to vyžadujú okolnosti prípadu, konkrétnejšie rizikový profil investora a kritický význam investičného cieľa. Ak sa vydáva stanovisko, všetky odporúčané zmierňujúce opatrenia sú primerané a špecifické vzhľadom na identifikované riziká a kritickosť.

Stanoviská Komisie môžu pozostávať aj z výmeny relevantných informácií s preverujúcim členským štátom a môžu sa v nich navrhnúť aj možné zmierňujúce opatrenia na riešenie identifikovaných rizík.

O transakcii rozhodne v konečnom dôsledku členský štát, v ktorom sa investícia uskutočňuje, pričom náležite zohľadní každé stanovisko Komisie.

Uvedené údaje vedú k rovnakým kľúčovým záverom ako tie, ku ktorým sa dospelo v prvej výročnej správe.

V prvom rade, spracúvanie prípadov prostredníctvom mechanizmu spolupráce EÚ naďalej funguje dobre. Zo 414 prípadov oznámených v roku 2021 bola prevažná väčšina (86 %) uzavretá vo fáze 1, t. j. veľmi rýchlo, pričom len 11 % oznámených prípadov (v porovnaní so 14 % v období, na ktoré sa vzťahuje predchádzajúca správa) bolo uzavretých vo fáze 2, a len menej ako v 3 % prípadov bolo vydané stanovisko Komisie.

Po druhé, existuje trend smerom k väčšej diverzifikácii preverovania medzi členskými štátmi. Približne 70 % všetkých žiadostí prijatých v roku 2021 skutočne pripadalo na štyri členské štáty, ale v prvej výročnej správe to bolo 86,5 % prípadov.

Po tretie, hoci sa väčšina prípadov posudzuje rýchlo vo fáze 1 v rámci predpísanej lehoty 15 kalendárnych dní, trvanie prípadov vstupujúcich do fázy 2 vykazuje značné rozdiely kvôli času, ktorý členské štáty potrebujú na poskytnutie odpovedí na žiadosť Komisie o dodatočné informácie, pričom pri získavaní požadovaných informácií často závisia od investora.

Po štvrté, hlavné dotknuté odvetvia (IKT, výroba, finančné činnosti a veľkoobchod a maloobchod) a pôvod konečného investora (USA, Spojené kráľovstvo, Čína, Kajmanie ostrovy a Kanada), ktorého sa týkajú prípady oznámené podľa nariadenia, vo veľkej miere potvrdzujú investičné

trendy uvedené v 1. kapitole tejto výročnej správy a oddiele 1 sprievodného pracovného dokumentu útvarov Komisie, pokiaľ ide o hlavné odvetvia a pôvod konečného investora.

Po piate, značný počet prípadov oznámených členskými štátmi sa týkal jedného alebo viacerých faktorov na zváženie uvedených v článku 4 nariadenia. Patrí sem najmä kritická infraštruktúra, technológie a položky s dvojakým použitím a prístup k citlivým informáciám, ako aj možné vlastníctvo zahraničného investora vládou alebo jeho kontrolu alebo vplyv nad ním zo strany vlády.

2. Priame zahraničné investície z Ruska a Bieloruska v súvislosti s inváziou Ruska na Ukrajinu

V reakcii na nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine, ktorú Bielorusko aktívne podporuje, EÚ v roku 2022 prijíma rozsiahle a komplexné balíky reštriktívnych opatrení (ďalej len „sankcie“) voči Rusku aj Bielorusku. Sankcie voči Rusku sú navrhnuté tak, aby oslabili schopnosť Kremľa financovať vojnu, vytvorili jasné hospodárske a politické náklady pre tých, ktorí sú v ruskej politickej elite zodpovední za inváziu, a zredukovali ich hospodársku základňu. Vzhľadom na materiálnu podporu ruskej invázie zo strany Bieloruska prijala EÚ ďalšie sankcie voči Bielorusku. Sankcie voči Bielorusku sú navrhnuté tak, aby mali podobný vplyv ako sankcie voči Rusku.

Hoci preverovanie priamych zahraničných investícií a sankcie sú odlišné právne nástroje, z ktorých každý má iný účel a odlišný spôsob fungovania, vojenská agresia Ruska voči Ukrajine si vyžaduje väčšiu ostražitosť voči ruským a bieloruským priamym investíciám v rámci Únie. Ide nad rámec investícií osôb alebo subjektov, na ktoré sa sankcie vzťahujú. Za súčasných okolností existuje zvýšené riziko, že akákoľvek investícia do kritických aktív v EÚ, ktorá je priamo alebo nepriamo spojená s osobou alebo subjektom, ktoré sú spojené s ruskou alebo bieloruskou vládou, resp. ktoré tieto vlády majú pod kontrolou alebo nad ktoré tieto vlády majú vplyv, môže predstavovať hrozbu pre bezpečnosť alebo verejný poriadok v členských štátoch.

V tejto súvislosti Európska komisia v apríli 2022 prijala usmernenie[36] pre členské štáty o priamych zahraničných investíciách z Ruska a Bieloruska s cieľom zabezpečiť, aby sa osobitná pozornosť venovala investíciám do kritických aktív EÚ od subjektov alebo osôb, ktoré sú nejakým spôsobom prepojené s ruskou alebo bieloruskou vládou.

3. Kroky prijaté po 1. januári 2021 a budúce vyhliadky

Táto správa je vyjadrením konsolidácie európskej politiky, ktorá je nevyhnutná pre ochranu bezpečnosti a verejného poriadku v Únii. Vytvorenie mechanizmov preverovania PZI na úrovni členských štátov a ich neustále zlepšovanie, ďalší rozvoj mechanizmu spolupráce EÚ počas roka 2021, ako aj spolupráca s partnerskými krajinami vrátane Spojených štátov amerických prostredníctvom pracovnej skupiny pre PZI v rámci Rady EÚ – USA pre obchod a technológie umožnili EÚ konsolidovať základy systému preverovania EÚ. Európska únia – ktorá má za sebou o niečo viac ako jeden a pol roka od nadobudnutia účinnosti nariadenia – je dobre etablovaným a aktívnym partnerom v oblasti preverovania PZI.

[36] Pozri poznámku pod čiarou č. 14.

V tejto správe sa potvrdzuje jasná pridaná hodnota nariadenia o priamych zahraničných investíciách a mechanizmu spolupráce. Predmetné nariadenie dokázalo, že je cenným a efektívnym nástrojom. Neboli oznámené žiadne úniky informácií, pokiaľ ide o oznámenia, stanoviská alebo iné úkony podľa nariadenia. Správne **zaobchádzanie so všetkými informáciami predloženými na účely článkov 6, 7 a 8 nariadenia a ich ochrana sú nevyhnutné**, aby bola zabezpečená potrebná dôvera medzi všetkými zúčastnenými stranami, t. j. medzi stranami transakcie, oznamujúcim členským štátom, 26 ostatnými členskými štátmi a Európskou komisiou.

S cieľom uľahčiť účinné vykonávanie nariadenia a zabezpečiť vyšší stupeň súladu a úplnosti oznámení predkladaných členskými štátmi podľa článku 6 nariadenia Komisia poskytla aktualizované verzie **formulára oznámenia** pre investorov. Takisto poskytla aj aktualizovaný **dokument s často kladenými otázkami** (v júni 2021).

Pokiaľ ide o **najlepšie postupy**, Európska komisia naďalej uľahčuje výmeny medzi členskými štátmi, pričom v marci 2022 zorganizovala úplne prvé osobné stretnutie so zástupcami všetkých členských štátov po virtuálnych kontaktoch počas pandémie. Zo skúseností vyplýva, že existuje priestor na ďalšie celkové zlepšenie, a to predovšetkým v oblastiach, na ktoré poukázali členské štáty. Všetci sa však zhodli na tom, že fungovanie nástroja a mechanizmu spolupráce je veľmi uspokojivé a prináša vnútroštátnym orgánom vysokú pridanú hodnotu pri ich konečnom rozhodovaní o príslušných transakciách a pri ochrane záujmov (projektov alebo programov) Európskej únie.

Európska komisia pevne dúfa, že aj ďalšie členské štáty čoskoro prijmú a posilnia vnútroštátne právne predpisy o preverovaní PZI a súvisiace mechanizmy pre potenciálne rizikové zahraničné investície. Tento postoj bol tlmočený už viackrát, a to najmä v usmernení pre členské štáty z roku 2020 o tom, ako využívať preverovanie PZI v čase krízy v oblasti verejného zdravia a hospodárskej zraniteľnosti v EÚ[37], a najnovšie aj v usmernení pre členské štáty o priamych zahraničných investíciách z Ruska a Bieloruska[38]. Malo by ísť len o otázku času, kým všetkých 27 členských štátov zavedie takýto mechanizmus, a tým priamo prispeje k spoločnému bezpečnostnému cieľu. Zvýšenie počtu členských štátov s vnútroštátnym mechanizmom preverovania PZI by malo viesť k zintenzívneniu spolupráce podľa nariadenia o preverovaní PZI. Vzhľadom na neisté perspektívy vývoja hospodárskej klímy je ťažšie predvídať povahu budúcich oznámení a takisto aj ich počet.

Pokiaľ ide o **možnosti budúceho vývoja**, Európska komisia začala v roku 2021 **štúdiu o mechanizme spolupráce v oblasti priamych zahraničných investícií**. Jej cieľom je posúdiť prepojenie medzi preverovaním, ktoré vykonávajú vnútroštátne orgány a Európska komisia, a identifikovať akýkoľvek významný problém efektívnosti alebo účinnosti vzhľadom na politické ciele nariadenia o preverovaní PZI[39]. Táto štúdia bude pre Komisiu príspevkom, pokiaľ ide

[37] Pozri poznámku pod čiarou č. 13.

[38] Pozri poznámku pod čiarou č. 14.

[39] Konkrétnymi cieľmi štúdie je i) predložiť prehľad existujúcich právnych predpisov členských štátov, ktoré majú v súčasnosti zavedený mechanizmus preverovania; ii) preskúmať, ako vnútroštátne právne predpisy a nariadenie o preverovaní PZI upravujú interakciu medzi vnútroštátnymi orgánmi a s Európskou komisiou v rámci mechanizmu spolupráce zriadeného nariadením o preverovaní PZI; iii) identifikovať všetky závažné problémy súčasnej sústavy vnútroštátnych právnych predpisov a nariadenia o preverovaní PZI, ktoré môžu viesť k menej účinným a/alebo menej efektívnym výsledkom z hľadiska politických cieľov nariadenia o preverovaní PZI, a iv) udržať administratívnu záťaž

o úvahy o prípadnej potrebe revízie nariadenia o preverovaní PZI v roku 2023. Očakáva sa, že štúdia bude dokončená v lete 2022.

pre investorov a iné zainteresované strany úmernú cieľom politiky a relevantným obavám o bezpečnosť alebo verejný poriadok.